

Сигурна кућа за жене и децу жртве породичног насиља

Ниш

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

ЗА 2021. ГОДИНУ

Садржај:

- 1. Увод**
- 2. Основна делатност**
- 3. Додатне активности**
 - 3.1 Рад са жртвама насиља које се не налазе на смештају у установи**
 - 3.2 Рад на превенцији и подизању свести о проблему насиља у породици**
 - 3.3 Економско оснаживање корисница**
- 4. Сарадња са другим институцијама и организацијама**
- 5. Пројекте активности**
- 6. Учествовање и присуствовање на конференцијама и едукацијама, истраживачки радови**
- 7. Финансијски извештај**

1. УВОД

Породица је место где би свака жена требало да се осећа најсигурније и највољеније. Нажалост то често није тако и насиље над женама и уопште насиље у породици и даље је велики друштвени проблем. И поред тога што држава чини пуно доносећи нове законе којим штити жртве, не може се рећи да смо успели да се изборимо са овим проблемом и да је сада ситуација добра, али морамо да будемо свесни тога да је ово комплексан друштвени проблем, појава присутна у читавом свету. Са овим проблемом можемо да се изборимо само ако смо сви заједно, и грађани и институције и читаво друштво. Борба против насиља је морална обавеза свих нас и овим проблемом се морамо бавити свих 365 дана у години.

Сигурна кућа у Нишу је најмлађа установа социјалне заштите у нашем граду. У 2021.години облежили смо десет година постојања. Од њеног оснивања до сада у њој је уточиште пронашло 1100 корисника. Оно што је важно рећи је да се, од самог постојања установе до сада, менаџмент залагао да обезбеди што боље услове за боравак корисница, пишући пројекте, аплицирајући према бројним донаторима (страним амбасадама, министрствима итд.), са циљем да сами обезбедимо средства и не оптеретимо буџет града. Иза нас је велики рад, али и понос, што је наш рад дао резултате и наша нишка Сигурна кућа се, по мишљењу надлежног министарства и Координационог тела, увек истиче као пример добре праксе на које се и остале установе овог типа требају угледати. Након десет година може се рећи да су и спољашност и унутрашњост објекта попутно опремљени и наше кориснице са својом децом имају све што је потребно док бораве у установи. Оно што је такође важно је и наш професионални рад са корисницама и бројне новине које смо увели у раду

(СОС телефон, интернет саветовалиште, рад на економском оснаживању, помоћ у образовању и запошљавању корисница, шест истраживања спроведених са грађанима Ниша на тему породичног насиља, бројне трибине, округли столови, предавања, перформанси итд.) Посебно смо поносни што је ова установа, иако најмлађа у граду, лиценцирана још пре две године. Пре свега захваљујући едукацијама наш стручни кадар пружа професионалну психолошку подршку уз помоћ којих жртве породичног насиља успешно превазилазе ситуацију насиља. Јако је важан и наш рад на економском оснаживању који се огледа кроз њихово додатно дошколовавање и запошљавање, у чему нам помоћ пружа Град Ниш, Национална служба за запошљавање и послодавци друштвено одговорних компанија.

Што се тиче нашег рада у 2021. години, у Сигурној кући за жене и децу жртве породичног насиља на смештају је било укупно 76 корисника, од чега 40 жена и 36-оро деце. Наша најмлађа корисница имала је 18, а најстарија 73 година. У највећем броју случајева насилник је био брачни или ванбрачни партнер (у 80% случајева), док су у осталим случајевима то били неки други чланови породице. Скоро половина наших корисница односно 47% у установу је дошло са телесним повредама, па је самим тим након психичког и физичког насиље било веома заступљено. Такође, због последица насиља 40% њих се лечило психијатријски – због депресије и реакције на тежак стрес. Насиље и даље пријављују најчешће саме жртве (у 80% случајева), најчешће је пријављивано полицији (у 70% случајева), а у 30% случајева пријављивано је Центру за социјални рад. Оно што је карактеристично и што се понавља сваке године је да су жртве веома мало познавале свог партнера. Око 30% њих ступило је у брачну или ванбрачну заједницу после кратког времена забављања, а у 40% случајева забављање

је трајало до 6 месеци. Све су то кратки периоди да би се карактер партнера доборо упознао.

У 2021.години на смештају смо имали и шест особа са инвалидитетом, од чега су:

- три имале интелектуални или когнитивни инвалидитет,
- две моторички инвалидитет и
- једна сензорни.

Оно што се разликује у односу на период од пре седам, осам година је да сада млађе жене све мање трпе и да се чешће одлучују за излазак из заједнице са злостављачем, што раније није био случај. Све то је резултат великог залагања државе и превентивног рада.

2. ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ

Свакодневни рад Сигурне куће у 2021.години подразумевао је нашу редовну делатност - заштита и збрињавање жена и деце жртава породичног насиља, старање о њиховој безбедности, као и пружање психо-социјалне и правне помоћи и подршке у процесу изласка из насиља.

Смештајем корисница у установу најпре се радило на санирању акутне стресне ситуације, док су даљи индивидуални саветодавни разговори били усмерени на ублажавање и санирање последица претрпљеног насиља, повећање базичне психолошке сигурности и самопоуздања, подизање нивоа личне компетенције, као и проналазак алтернатива и опција за самосталан живот без изложености насиљу у породици.

Кориснице су такође биле укључене и у радно – окупациону терапију, као и у различите видове радионичарског рада (едукативне, креативне и мотивационе радионице). Едукативне радионице које смо организовали за кориснице укључивале су радионице на тему Асертивне комуникације, Емоционалне писмености, радионице на тему родитељства, партнерских односа као и друге теме за које су оне показале интересовање.

Радионице Асертивне комуникације су неопходне у раду са жртвама породичног насиља управо из разлога јер већина жртва има пасиван стил комуникације. Из тог разлога са њима радимо на усвајању асертивне комуникације:

- да умеју да изнесу свој став, мишљење, осећање без икаквог страха,
- да умеју да се заложу за себе и за остварење својих циљева,
- да умеју да одбију неосноване захтеве, без извињавања и без правдања.

Што се тиче емоционалне писмености веома је важно:

- да знају да управљају својим емоционалним реакцијама,
- као и да умеју да препознају позитивне функције непријатних осећања.

Када су у питању групне радионице оне функционишу као:

- едукативне,
- креативне и
- мотивационе.

Што се тиче едукативних радионица теме су различите. Често радимо на јачању родитељских капацитета, али радимо и друге теме које њих интересују, као што су здрави стилови живота, неговање цвећа.

Креативне радионице такође су биле усклађене са њиховим интересовањима, те су на њима овладале између осталог техником бојења стакла, декупаж техником, израдом накита и декоративних предмета итд.

Мотивационе радионице подразумевају укључивање бивших корисница Сигурне куће, које су успешно превазишле свој проблем насиља и које на радионицама преносе лична искуства, говоре о томе колико су биле истрајне, са којим проблемима су се сусретале и како су их решавале.

Што се тиче рада са децом жртвама породичног насиља, које са мајкама бораве у установи, индивидуални рад имао је за циљ емоционално дистанцирање деце од последица претрпљеног насиља, рад на подизању њиховог самопоуздања и изграђивању позитивне слике о себи, као и рад са свим психичким тешкоћама које су произишле као последица насиља у породици. Такође, пружана им је помоћ у учењу и савладавању школског градива, а организоване су и различите едукативно – креативне радионице. За децу предшколског узраста, свакодневно су се организоване активности у играоници, док су деца старијег узраста своје слободно време проводила у информатичкој соби, уз надзор стручних радника.

3. ДОДАТНЕ АКТИВНОСТИ

Сигурна кућа је и током протекле године изашла из оквира своје редовне делатности, и то кроз:

- рад са жртвама насиља које се не налазе на смештају у установи,
- рад на превенцији и подизању свести о проблему насиља у породици,
- додатне едукације корисница установе у циљу њиховог економског оснаживања.

3.1 Рад са жртвама насиља које се не налазе на смештају у установи

Установа Сигурна кућа је и током 2021.године пружала услуге телефонског саветовања за све грађане који су се јавили на телефон установе. Такође пружане су саветодавне услуге путем интернет саветовалишта, као и путем фејсбук странице.

3.2 Рад на превенцији и подизању свести о проблему насиља у породици

Као и током протеклих година и упркос епидемији корона вируса, установа Сигурна кућа је успела да у складу са препорученим мерама заштите предузме бројне активности како би допринела превенцији насиља у породици, као и подизању свести грађана о овом проблему.

У циљу сензибилисања и информисаности младих особа о свим облицима насиља и облицима заштите, нишка Сигурна кућа наставила је дугогодишњу сарадњу са средњим школама и Универзитетом у Нишу:

- Стручни тим установе Сигурна кућа одржао је онлајн предавање на тему „Холистички приступ породичном насиљу“ за студенте мастер психологије Филозофског факултета Универзитета у Нишу, модул Клиничка психологија, а у оквиру предмета Клиничко - социјална психологија.
- Такође, одржано је онлајн предавање и за студенте социјалне политике и социјалног рада Филозофског факултета Универзитета

у Нишу, а у оквиру предмета Психосоцијалне интервенције у кризи.

- Стручни тим Сигурне куће одржао је онлајн едукацију за родитеље, ученике и професоре Уметничке школе на тему „Насиље у породици“.

Као и сваке године, и током 2021. године установа Сигурна кућа организовала је различите активности како би обележила значајне датуме у борби против породичног насиља:

- Сигурна кућа и Град Ниш поводом почетка глобалне кампање „16 дана активизма у борби против насиља над женама“ организовали су трибину под називом „Зидови ћуте, ти немој, пријави насиље“. Учесће на трибини имали су осим представника Сигурне куће и Града Ниша и представници Дома здравља и Центра за социјални рад.

С обзиром на то да је званична боја кампање наранџаста боја која симболизује светлу и оптимистичну будућност ослобођену од родно заснованог насиља, све време током трајања кампање нишки Тврђавски мост био је осветљен наранџастом бојом.

- Током обележавања Међународних дана борбе против насиља над женама, установа је организовала и акцију у ТЦ „Делта Планет“, која је имала за циљ да подигне свест грађана о различитим облицима насиља, о њиховој штетности, као и о механизмима заштите који су им на располагању. Током акције подељен је информативни и едукативни материјал како да препознају и како да се заштите од насиља.

- У циљу подизања свести грађана и указивања на проблем насиља у породици, Сигурна кућа је у сарадњи са Градом и Уметничком школом организовала ликовни конкурс и конкурс за слоган на

тему „Жена дах живота“. Након спроведеног конкурса, радови ученика Уметничке школе представљени су на изложби која је организована на платоу испред Градске куће поводом обележавања Дана сећања на убијене жене жртве насиља.

Осим обележавања значајних датума у борби против насиља над женама, Сигурна кућа је организовала и друге активности:

- Још једна новина у нашем раду је сарадња са спортским клубовима. Спорт је нешто што је привлачно младима, а спортисти су узор младима. Желимо да преко спорта радимо са младима на подизању свести у борби против насиља. Из тог разлога покренули смо кампању под називом

„ТИ СИ БИТНА!“

у којој ћемо заједно са спортским клубовима радити на превенцији насиља.

Успостављена је сарадња са Универзитетским женским кошаркашким клубом „Студент Ниш“, који је одиграо пријатељску утакмицу са ЖКК „Гимназијалац Пирот“. Младе девојке кошаркашице су током утакмице носиле мајце са натписом – СТОП НАСИЉУ!, а све време трајања утакмице на трибинама је стајао велики транспарент са истом поруком. Са оваквом врстом кампања наставиће се и у наредном периоду.

- Сигурна кућа је у сарадњи са Градом Нишом и Ромским културним центром одржала трибину под називом „Малолетнички бракови као узрок насиља девојака и жена ромске националности“.
- Сигурна кућа је у сарадњи са Градом Ниш и Канцеларијом за младе Града Ниша организовала конференцију „Девојке које мењају све(т)!“ која је одржана у Научно - технолошком парку у

Нишу. Тематске сесије у оквиру конференције биле су „Како остварити своје снове“ и „Како спречити насиље над женама“. Конференција је имала за циљ оснаживање младих дама да истрају у изазовима, али и скретање пажње на проблеме насиља над женама.

Такође, током 2021. године обележен је јубилеј - 10 година постојања установе, приликом кога је приказан досадашњи рад установе и бројне превентивне активности које су предузете у борби против насиља над женама.

Осим организовања различитих активности, преставници установе узели су активно учешће и на домаћим и међународним скуповима:

- Представници Сигурне куће учествовали су као панелисти на међународној конференцији „Породица и насиље, круг реаговања и круг трауме“, на којој су представили рад нишке Сигурне куће излагањем на тему „Психолошка и економска подршка у оснаживању жртава насиља“.
- Активно смо узели учешће на конференцији „Јака жена“ у оквиру панела „Стереотипи и предрасуде према насиљу над женама“, као и
- Учешће на округлом столу Програма подршке за жене са инвалидитетом под називом „Патронажа за достојанствену будућност“.

Такође, имали смо учешће у снимању серијала емисија „Не окрећи други образ“ у организацији ТВ Зона плус. Циљ циклуса емисија био је пружање подршке женама које су преживеле насиље да из насиља изађу и подстицање друштва на апсолутну неприхватљивост насилног понашања, као и у снимању серијала емисија „Приче из Сигурних кућа“.

3.3 Економско оснаживање корисница

Економска зависност од партнера била је једна од кључних фактора због кога су кориснице Сигурне куће остајале у насилном партнерском односу. У тренутку пријема у установу већи број корисница је незапослен, а што се њиховог образовања тиче – углавном су имале завршено основно и средње образовање. Оснаживање жена жртава насиља и њихова финансијска независност важан је фактор у нормализацији живота после насиља.

Управо из овог разлога и током 2021. године, установа Сигурна кућа залагала се да успостави сарадњу са другим институцијама и организацијама како би се обезбедила финансијска средства да се кориснице упуте на едукације ради додатног професионалног оспособљавања.

Током 2021. године успостављена је сарадња са Националном алијансом за локални и економски развој и компанијом „Стефком“ из Сокобање које су препознале значај економског оснаживања жена жртава насиља и донирале средства за упућивање корисница установе на едукације при Народном универзитету у Нишу.

4. Пројектне активности и донације

Као и током претходних година, установа Сигурна кућа се и током 2021. године залагала да додатно обезбеди средства како би на тај начин унапредила квалитет живота и становања жртава породичног насиља.

Током 2021. године установа је аплицирала пројектом „Кликом до знања“ код Министарства правде, али пројекат није одобрен.

Осим аплицирања пројектима, установа се редовно бавила и писањем и слањем захтева и молби за донацијама, те су током 2021. године обезбеђене донације од следећих друштвено одговорних компанија и институција:

- Државни секретар Министарства правде Бојана Шћепановић је у оквиру кампање „16 дана активизма у борби против насиља над женама“ посетила Сигурну кућу и том приликом уручила вредну донацију кућних апарата, посуђа, пакете намирница и гардеробе.
- Представници Канцеларије за младе ГО Палилула са председником ГО Братиславом Вучковићем и ресорним већницима за социјална питања уручили су донацију пакета које су обезбедиле компанија „Леон“ и компанија „Воћар“.
- Компаније „Delhaize Serbia“ одобрила је још 12 појединачних месечних донација у виду артикала из свог асортимана.
- Компанија „Leoni Wiring Systems Southeas“ донирала је велику количину „Pertini“ играчака.
- Донација у виду пакетића од стране „Ротари клуба Ниш – Медијана“.
- Донација у виду новогодишњих украса и пакетића за жене и децу од стране „Ротари клуба Ниш – Константин Велики“.
- Две донације компаније „Sitel“, прва у виду хигијенских средстава и одевних предмета, а друга у виду новогодишњих пакетића.
- Донација компаније „DM“ – велика количина хигијенских и козметичких средстава за потребе корисница установе.
- Донација ГО Медијана - прехранбени производи и хигијенска средства.

- Донација од стране Министарства здравља, а у оквиру пројекта „Хитан одговор Републике Србије на Ковид-19“ – хигијенски пакети (алкохол, маске, рукавице).

5.САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Помоћ других институција у препознавању проблема са којима се жртве насиља суочавају и жеља да помогну од изузетног је значаја. Сигурна кућа је и током претходне године настојала да одржи и успостави сарадњу са бројним државним институцијама, установама и невладиним организацијама које се у свом раду сусрећу са проблемом насиља у породици.

Током 2021. године потписани су следећи протоколи и споразуми о сарадњи:

- Потписивање Протокола о сарадњи између Уметничке школе у Нишу и Сигурне куће Ниш ради расписивања ликовног конкурса и конкурса за слоган под називом „Жена дах живота“.
- Потписивање Протокола о сарадњи са Канцеларијом за младе Града Ниша поводом организовања конференције под називом „Девојке које мењају све(т)!“.

6.УЧЕСТВОВАЊЕ И ПРИСУСТВОВАЊЕ НА КОНФЕРЕНЦИЈАМА И ЕДУКАЦИЈАМА, ИСТРАЖИВАЧКИ РАДОВИ

Руководство установе редовно упућује стручне раднике на похађање различитих семинара и едукација са циљем њиховог стручног

оспособљавања и пружања што квалитетнијих услуга корисницама које се налазе на смештају у установи.

Прошле године стручни радници и сарадници присуствовали су следећим едукацијама: „Спречавање насиља према женама са инвалидитетом у резиденцијалним установама“, „Преговарање у социјалном раду са тешко сарадљивим корисницима“, „Превенција синдрома сагоревања код професионалаца у социјалној заштити“, „Стратегије суочавања са стресом“, као и тренингу „Правосуђе по мери детета“ (који је реализовала Астра у сарадњи са Правном академијом и уз подршку УНИЦЕФ-а Србија, а чији је фокус био је на јачању капацитета професионалаца за пружање подршке приликом остваривања права детета).

Такође, током 2021. године спроведена су три истраживачка рада од стране психолога установе.

Истраживачки рад под називом „Специфичности насиља у породици код припадница ромске националности“. Резултати истраживања представљени су на 69. Конгресу психолога Србије „Човек у времену контрадикторних очекивања“. Закључак до кога се истраживањем дошло је да услед ране удаје и прекинутог школовања, ромске девојчице најчешће трајно одустају од образовања и могућности запослења, као и да изласком из једне насилне средине најчешће заснивају нове ванбрачне заједнице у којима такође трпе различите облике насиља у породици.

Истраживачки рад под називом „Перцепција равноправности полова и утицај стереотипа и предрасуда према насиљу над женама“ спроведен на узорку од 200 грађана Града Ниша, добијени резултати приказани су јавности, а у даљем раду установе користиће се како би се организовале различите превентивне активности.

Истраживачки рад под називом „Сагледавање карактеристика породичног насиља на основу података Регионалне Сигурне куће у Нишу“ који је спроведен прошле године, током 2021.године објављен је у Зборнику радова научно стручног скупа 68. Конгрес психолога Србије.

Директор

дипл. психолог Соња Шћекић